

NETIKĖTI RADINIAI AUTOPSIJŲ METU. KLINIKINIŲ ATVEJŲ SERIJA IR LITERATŪROS APŽVALGA.

Darbo autorius. Dovilė KIELAITĖ (6 kursas).

Darbo vadovas. Asist. dr. Sigitas Chmieliauskas, VU MF BMI Patologijos, teismo medicinos katedra.

Darbo tikslas. Pasitelkiant PubMed, Mesh duomenų bazes atrinkti ir išanalizuoti mokslinės literatūros duomenis netikėtų radinių autopsijos metu tema, kartu aptariant tris klinikinėje praktikoje stebėtus atvejus.

Darbo metodika. Atlikus paiešką PubMed duomenų bazėje pagal raktinius žodžius „*unexpected*“, „*autopsy*“, „*findings*“ ir jų derinius 5 metų laikotarpyje buvo publikuoti 117 darbai, iš kurių pagal pavadinimą kriterijus atitiko 9. Pagal abstraktą atrinkti ir pilnai perskaityti 7 straipsniai. Papildomai atrinkti 8 straipsniai. Iš viso į literatūros apžvalgą įtraukta 15 literatūros šaltinių. Analizuoti trys klinikiniai atvejai, kuomet autopsijos metu aptikti su mirties priežastimi nesusiję, atsitiktiniai radiniai.

Atvejų serijos aprašymas. 1 atvejis: atlikus staiga namuose mirusio 88 metų amžiaus vyro autopsiją, pilvo ertmėje, mažajame dubenyje rastas laisvai po žarnomis su niekuo neprisitvirtinęs, ovalus, 10x8x6 cm dydžio, 300 g svorio, gelsvai baltos spalvos, lygiu paviršiumi, kietos konsistencijos glotnus darinys, be pilvaplėvės uždegimo požymių. Pjūvyje darinys koncentriškai sluoksniuotas, homogeniškas. Centre stebima 1,5x0,8 cm dydžio kapsulė, užpildyta šviesiai rudomis, trapiomis, minkštomis masėmis. Nustatyta vyro mirties priežastis – lėtinė išeminė širdies liga, kuri komplikavosi ūmiu širdies ir kvėpavimo veiklos sutrikimu. Radinys pilvo ertmėje tai nekrotizavęs riebalinis audinys apaugęs stora jungiamojo audinio kapsule, bei priežastinio ryšio su mirtimi neturėjo. 2 atvejis: atlikus autoįvykio metu mirusios 63 metų amžiaus moters autopsiją, kairiame tarpšonkauliniame tarpe buvo apčiuoptas standus, paslankus, minkštųjų audinių apsuptas svetimkūnis. Pjūvyje buvo stebima 4 cm ilgio, 0,5 cm skersmens, kūgio formos, smailėjančiu galu, rudos spalvos nelygiais kraštais kulka, be aplinkinių minkštųjų audinių reakcijos. Rastas objektas priežastinio ryšio su mirtimi neturėjo. Nustatyta moters mirties priežastis – dauginiai kūno sužalojimai, nukentėjus eismo įvykio metu. 3 atvejis: atlikus staiga namuose mirusio 64 metų amžiaus vyro autopsiją, stemplės spindyje, apatiniame trečdalyje, rasta 2x2x1,5 cm gelsva, metalinė saga – netikėtas, atsitiktinis radinys. Nustatyta vyro mirties priežastis – gerklų navikas su išplitimu į aplinkinius audinius, kuris komplikavosi vėžiniu išsekimu, progresuojančia daugybine organų disfunkcija. Rastas atsitiktinis radinys – saga – priežastinio ryšio su mirtimi neturėjo.

Išvados. Atlikus literatūros šaltinių ir klinikinių atvejų serijos analizę pastebėta netikėtų radinių, nesusijusių su mirties priežastimi, tendencija išlikti nepastebėtiems iki *post mortem* ištyrimo. Radinių kilmė, lokalizacija ir savybės pasižymi plačia variacija. Netikėti atsitiktiniai radiniai autopsijų metu klinikinėje praktikoje tebėra aktualūs. Analizuojant mokslinę literatūrą, galima išskirti ne vieną autopsijos metu nustatytą netikėtų radinių grupę tiek pagal savo kilmę, tiek ir pagal lokalizaciją.

Raktažodžiai. Autopsija; netikėti radiniai; svetimkūnis; teismo medicina; post mortem.